

**Raadsvergadering**  
13 juli 2021

**Zaaknummer**  
940364

---

**Onderwerp:** Wegenbeheerplan 2021-2025

---

Aan de raad,

**Onderwerp**  
Wegenbeheerplan 2021-2025

**Gevraagde beslissing**

1. Het Wegenbeheerplan 2021-2025 vast te stellen
2. Voor de jaren 2022 en 2023 een jaarlijks budget van € 52.000 voor tijdelijke formatie-uitbreiding beschikbaar stellen
3. Het onder 2 gevraagde jaarlijkse budget te dekken uit de algemene reserve

**Grondslag**

Wegenverkeerswet  
Boek 6 Burgerlijk Wetboek  
Kwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2010

**Inleiding**

De gemeente Bunnik is verantwoordelijk voor een veilig en goed onderhouden wegenareaal. Om hier invulling aan te geven hanteert de gemeente een wegenbeheerplan. Een wegenbeheerplan functioneert tevens als informatiemiddel in het kader van provinciaal toezicht. De gemeente is op grond van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten) en de vastgestelde Financiële verordening gemeente Bunnik 2021 (FV) verplicht een wegenbeheerplan op te stellen.

Onder het begrip 'wegen' vallen overigens ook alle fiets- en voetpaden, die daarmee dus eveneens onderdeel uitmaken van het wegenbeheerplan.

Eind 2019 heeft de raad het kortlopende wegenbeheerplan 2019-2020 vastgesteld, gericht op het deels wegwerken van geconstateerd achterstallig onderhoud. Omdat het beschikbare budget voor groot onderhoud van de wegen, fietspaden en voetpaden structureel ontoereikend is gelet op de huidige kwaliteit van de wegen, heeft uw raad besloten om het wegenbeheer voor de langere termijn te herijken. De bedoeling daarvan is om een inhoudelijke afweging te kunnen maken over de kwaliteit, risicoacceptatie en benodigde structurele middelen.

Het voorstel aan de raad luidt om over te stappen van het traditionele "rationele wegbeheer" op de systematiek van het "risico-gestuurd wegbeheer".

**Beoogd effect**

Toegankelijke en bereikbare gemeente

**Beschrijving varianten/mogelijkheden**

Niet van toepassing

## Argumenten

### *1.1 Het BBV en de FV verplichten gemeenten tot een actueel wegenbeheerplan*

De gemeente is verplicht een wegenbeheerplan op te stellen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening gemeente Bunnik 2021. Onder een recent beheerplan wordt verstaan: een beheerplan van maximaal vier jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar.

Het wegenbeheerplan functioneert mede als informatiemiddel in het kader van financieel provinciaal toezicht.

In 2019 heeft u het kortlopende wegenbeheerplan 2019-2020 vastgesteld, waardoor in 2021 een nieuw beheerplan moet worden vastgesteld.

### *1.2 De wegen moeten in goede staat verkeren*

De gemeente draagt de wettelijke plicht om ervoor te zorgen, dat de binnen haar gebied liggende wegen, met uitzondering van de wegen, welke door het Rijk of een provincie worden onderhouden, in goede staat verkeren (artikel 16 van de Wegenwet). Met het uitvoeren van een vastgesteld wegenbeheerplan 2019-2020 blijft de gemeente voldoen aan de op haar rustende wettelijke plicht.

Het niet vaststellen van een geactualiseerd wegenbeheerplan kan onder meer betekenen dat noodzakelijk onderhoud van wegen achterwege blijft. Deze situatie leidt tot achterstallig onderhoud en in het meest extreme geval kapitaalvernietiging. Indien er sprake is van kapitaalvernietiging volstaat het normale (groot) onderhoud niet meer, maar dient de weg gerenoveerd te worden, wat veel duurder is. Wegen, voet- en fietspaden die in slechte staat verkeren, veroorzaken problemen in de toegankelijkheid, zeker voor minder validen. Achterstallig onderhoud kan mogelijk tevens leiden tot meer schade en ongevallen en daarmee aansprakelijkheidsstellingen wegens (letsel)schade (artikel 6:174 BW). De gemeente zal als wegbeheerder aansprakelijk worden gesteld voor gebreken aan de weg die bij normaal weggedrag een gevaar en een risico op schade opleveren voor de weggebruiker. Het gevolg is uitgaven voor het betalen van schadevergoedingen.

### *1.3. De invoering van “risico-gestuurd wegbeheer” leidt tot lagere structurele kosten dan bij traditioneel “rationeel wegbeheer”*

Het beheer van wegen wordt in de regel uitgevoerd conform technische maatstaven. Naar aanleiding van een periodiek gehouden inspectie wordt getoetst of schades voldoen aan de vooraf gestelde technische norm voor onderhoud.

Het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeertechniek (CROW) heeft hiervoor landelijke normen opgesteld, variërend van A+ (“nieuw aangelegd”) tot D (“verwaarlozing”). De raad van Bunnik heeft in 2009 gekozen voor kwaliteitsniveau C voor de staat van de wegen, trottoirs en fietspaden (m.u.v. de centra, waar niveau B op van toepassing is).

Door te kiezen voor kwaliteitsniveau C heeft Bunnik de afgelopen 11 jaar relatief beperkt budget hoeven te besteden aan het onderhoud van de wegen. Oorzaak daarvan is dat door wegen, fiets- en voetpaden te onderhouden conform CROW-kwaliteitsniveau C uitgaven veelal later worden uitgevoerd dan wanneer wordt uitgegaan van CROW-kwaliteitsniveau B. Op deze manier is echter wel achterstallig onderhoud ontstaan. Uit de meest recente inspectiegegevens blijkt dat een forse budgetverhoging nodig is om het opgelopen achterstallig onderhoud te kunnen wegwerken. Er is geen indicatie dat deze kosten na 2023 weer omlaag kunnen. Om deze stijging van kosten enigszins te beperken luidt het voorstel om over te stappen van het traditionele “rationele wegbeheer” op de systematiek van het “risico-gestuurd wegbeheer”.

Bij risico-gestuurd wegbeheer staan niet de technische eisen maar de risico-inschatting waar onderhoud nodig is voorop, gebaseerd op gegevens uit frequent te houden inspecties en met het oog op het gebruik van de weg. Het bepalen wanneer een weg voor (groot) onderhoud in aanmerking komt is bij risico-gestuurd wegbeheer daarmee een afweging tussen kosten, prestaties en risico's: welke wegen krijgen prioriteit, en welk risico ontstaat wanneer het onderhoud aan wegen met een lagere prioriteit wordt uitgesteld. Het kader hiervoor is de door de gemeenteraad vastgestelde strategische doelen en de bijbehorende risicomatrix (zie argument 1.4).

Door de invoering van “risico-gestuurd wegbeheer” is gemiddeld per jaar een budget nodig van ruim € 460.000 voor groot en klein onderhoud samen, terwijl voor de methode van traditioneel “rationeel wegbeheer” het groot en klein onderhoud samen uitkomt op gemiddeld € 544.000 per jaar. Het verschil

bedraagt gemiddeld € 84.000 per jaar voor het groot en klein onderhoud gezamenlijk. Voor “risico gestuurd wegbeheer” zijn de structurele kosten dus lager dan voor traditioneel “rationeel wegbeheer”.

#### *1.4 In het wegenbeheerplan wordt uitgegaan van vijf strategische doelstellingen*

De risicomatrix is een methode in het wegenbeheerplan om de hoogste urgentie eerst aan te pakken, vanuit de volgende vijf strategische doelen:

##### 1. Veiligheid

Een wegareaal waarbij onveilige situaties tot een minimum worden beperkt of direct worden verholpen zodat de gebruiker zich veilig van A naar B kan verplaatsen met een aanvaardbaar risico op ongevallen met lichamelijk letsel en/of materiële schade veroorzaakt door de staat van de weg.

##### 2. Bereikbaarheid

Een wegareaal waarbij de bereikbaarheid van bestemmingen voor alle verkeersdeelnemers voorop staat, ook in het geval er schades aan verhardingen aanwezig zijn.

##### 3. Toegankelijkheid

Een wegareaal die optimaal toegang verleent voor mensen, in het bijzonder mensen met een beperking en ouderen.

##### 4. Aanzien

Een wegareaal dat voldoet aan de verwachtingen van de bewoner, ondernemer, recreant en overige weggebruiker. Het aanzien en/of imago kan gemeten worden aan de hand van klachten van weggebruikers en aandacht in de media. Dat kan variëren van lokale berichtgeving tot landelijke bekendheid.

Met dit criterium wordt dus niet uitgegaan van een *technische* norm maar wordt een inschatting gemaakt van de gemiddelde *verwachting* van de gebruiker van de weg of het voetpad.

##### 5. Financiën

Een wegareaal waarbij gebreken aan de wegen binnen de beschikbaar gestelde budgetten verholpen kunnen worden om kapitaalvernietiging en verkeersonveilige situaties te voorkomen.

Het college is van mening dat deze vijf strategische doelen goed passen bij het karakter van Bunnik.

#### *1.5 Vergeleken met het huidige wegbeheer komt er meer nadruk te liggen op de begaanbaarheid van de trottoirs*

De openbare ruimte dient conform het VN-verdrag Handicap toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking, zodat zij volledig in de maatschappij kunnen participeren. Algemene voorzieningen zoals bibliotheken, openbaar vervoer, winkels, musea, scholen en evenementen dienen volgens dit verdrag beschikbaar en bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.

De toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking en ouderen krijgt met de bij argument 1.4 genoemde strategische doelen meer gewicht bij het prioriteren van de uitvoering van het wegbeheer. Wel wordt in dit kader nog opgemerkt dat dit plan de kaders geeft voor de vraag wanneer een weg, fiets- of voetpad voor onderhoud in aanmerking komt. Voor het vergroten van de participatie van mensen met een beperking door de inrichting van de openbare ruimte te veranderen zonder dat er een onderhoudsnoodzaak aan ten grondslag ligt is in dit beheerplan geen budget geraamd.

#### *1.6 Met de invoering van het “risico gestuurd wegbeheer” blijven de structurele kosten binnen de beschikbaar gestelde budgetten in de programmabegroting*

De kosten voor “risico gestuurd wegbeheer” ad € 460.000 zijn opgenomen in de programmabegroting 2021 na verwerking van de Nota van Actualisatie 2021.

#### *1.7 Met de invoering van het “risico gestuurd wegbeheer” wordt de taakstelling bezuinigingen gerealiseerd*

De door de raad vastgestelde taakstelling bezuinigingen op wegen wordt door de invoering van “risico gestuurd wegbeheer” gerealiseerd. Dit is mogelijk omdat met het “risico gestuurd wegbeheer” steeds een afweging plaatsvindt tussen de vijf strategische doelen, waaronder financiën. De taakstelling is voor € 40.000 toegerekend aan groot onderhoud en voor € 10.000 aan klein onderhoud.

### *2.1 Het wegenbeheerplan adviseert uitbreiding van de ambtelijke capaciteit voor het wegbeheer*

Het wegenbeheerplan 2021-2025 geeft op basis van landelijke kentallen aan welke (ambtelijke) capaciteit benodigd is om het wegenbeheerplan uit te kunnen voeren. Daarnaast leidt het verhoogde benodigde onderhoudsbudget ook tot extra inspanning, omdat met een stijging van het budget meer werk wordt uitgevoerd. Het wegenbeheerplan adviseert capaciteitsuitbreiding met 655 uur per jaar, wat overeenkomt met circa 0,43 fte.

Deze capaciteitsuitbreiding staat in principe los van de keuze voor “risico gestuurd wegbeheer”. Wel geldt dat het “risico-gestuurd wegbeheer” voor Bunnik een nieuwe werkwijze is, waarmee de ambtelijke organisatie de komende jaren ervaring zal opdoen. Bij de werving van de tijdelijke extra capaciteit voor wegbeheer zal ervaring met deze methode een criterium vormen, waardoor de vaste organisatie beter in staat zal zijn deze werkwijze zich eigen te maken.

### *2.2 Extra capaciteit is nodig om te kunnen voldoen aan de zorgplicht*

Binnen de huidige ambtelijke bezetting is het niet mogelijk het wegenbeheerplan uit te voeren, en daarmee de zorgplicht uit de Wegenwet (zie argument 1.2) na te leven. Zonder afdoende ambtelijke capaciteit riskeert de gemeente achterstand bij het onderhoud van de wegen, en daarmee mogelijk ongevallen, aansprakelijkheidsstellingen en kapitaalvernietiging.

### *2.3 Het college wil in 2023 de formatiebehoefte opnieuw afwegen*

Het wegenbeheerplan 2021-2025 adviseert om elke twee jaar een wegininspectie uit te voeren (zie ook kanttekening). Na 2021 vindt de eerstvolgende inspectie dan plaats in 2023. Het wegenbeheerplan adviseert ook om na twee jaar de methode van het “risico gestuurd wegbeheer” te evalueren. Beide aspecten vormen voor het college aanleiding om een tijdelijke capaciteitsuitbreiding voor te stellen, en voor de jaren na 2023 opnieuw naar de gewenste formatie voor wegbeheer te kijken. De tijdelijke capaciteitsuitbreiding vormt daarmee nadrukkelijk geen voorbode voor een structurele uitbreiding van de formatie. Vanwege de tijdelijkheid en het beperkte aantal uren per week gaat het college er wel vanuit dat de capaciteitsuitbreiding alleen via inhuur kan plaatsvinden. In tegenstelling tot het beheerplan gaat het college uit van een iets lager uurtarief hiervoor (respectievelijk € 100 en € 80 per uur).

### *3.1 De kosten voor de uitbreiding van de ambtelijke capaciteit worden gedekt uit de algemene reserve*

De kosten voor de tijdelijke uitbreiding van de ambtelijke capaciteit (€ 52.000) kunnen - gelet op het vooralsnog eenmalige karakter daarvan - worden gedekt uit de algemene reserve.

## **Kanttekeningen**

### *1.1 Nieuwe inspecties kunnen leiden tot andere ramingen*

De laatste wegininspectie in de gemeente Bunnik vond plaats in 2017. De in het wegenbeheerplan opgenomen onderhoudsmaatregelen zijn op deze inspectie gebaseerd. Omdat er in de begroting geen budget beschikbaar was gesteld voor periodieke wegininspectie en omdat in Coronajaar 2020 ambtelijke prioriteiten moesten worden gesteld is er voor gekozen om in dit wegenbeheerplan vooral de methode van het wegenbeheer opnieuw te herijken, conform de opdracht van de raad (zie inleiding), en in 2020 geen nieuwe inspectie uit te laten voeren.

Het is voor een goede invoering van “risicogestuurd wegbeheer” noodzakelijk regelmatig de wegen te inspecteren. Nieuwe inspectieresultaten kunnen leiden tot een nieuwe berekening van benodigde onderhoudsmiddelen, waarbij tegenvallers op voorhand niet zijn uit te sluiten. De vaststelling van dit wegenbeheerplan is wat het college betreft vooral een besluit om via de methode van “risicogestuurd wegbeheer” te werken. Overigens zijn zowel met de vaststelling van het wegenbeheerplan 2019-2020 als in het voorliggende wegenbeheerplan 2021-2025 wel de (financiële) rekentarieven geactualiseerd.

### *3.1 De algemene reserve staat wel onder druk*

De dekking uit de algemene reserve wordt voorgesteld, omdat er geen andere incidentele dekkingsmogelijkheid voor handen is. Het belang om uitvoering te geven aan dit wegenbeheerplan binnen de financiële kaders weegt naar onze mening zwaarder dan de onttrekking aan de algemene reserve.

## **Kosten, baten en dekking**

Met de vaststelling van de begroting 2021 en verder is besloten om zowel het bedrag voor klein onderhoud (exploitatie) als de dotatie in de reserve wegen structureel te verhogen. Tevens is besloten om vanaf 2022 een taakstellende bezuiniging van € 50.000 op het wegbeheer toe te passen. Met de vaststelling van dit wegenbeheerplan wordt binnen de vastgestelde budgetten gebleven en wordt de taakstelling gerealiseerd.

De jaarlijkse dotatie en onttrekking van de reserve wegen ziet er dan als volgt uit:

| Jaar: | Reserve op 1/1: | Dotatie: | Onttrekking: | Reserve op 31/12: |
|-------|-----------------|----------|--------------|-------------------|
| 2021: | 412.459         | 231.403  | 479.650 *    | 164.212           |
| 2022: | 164.212         | 425.203  | 137.771      | 451.644           |
| 2023: | 451.644         | 425.203  | 575.751      | 301.096           |
| 2024: | 301.096         | 425.203  | 575.751      | 150.548           |
| 2025: | 150.548         | 425.203  | 575.751      | 0                 |

\* Voor 2021 geldt dat dit bedrag hoger is dan het wegenbeheerplan voorschrijft. De reden hiervoor is dat met de vaststelling van het Wegenplan 2019-2020 is besloten de reserve wegen te gebruiken voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Bij de Nota van Actualisatie 2021 is aangegeven, dat het wegwerken van dit achterstallig onderhoud ook in 2021 nog plaats zal vinden.

De tijdelijke uitbreiding van de formatie in 2022 en 2023 kan worden gedekt uit de algemene reserve in verband met het eenmalige karakter daarvan.

### **Uitvoering**

Na vaststelling van het wegenbeheerplan door uw raad zorgt het college voor de daadwerkelijke uitvoering.

### **Bijlagen**

Wegenbeheerplan 2021-2025

### **Ter inzage**

-

Odijk, 28 april 2021

Burgemeester en wethouders van Bunnik,  
de secretaris de burgemeester,

dhr. mr. G. Veenhof

dhr. R. van Bennekom

Nummer

940364

## **De raad van de gemeente Bunnik;**

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2021;

### **b e s l u i t :**

1. Het Wegenbeheerplan 2021-2025 vast te stellen
2. Voor de jaren 2022 en 2023 een jaarlijks budget van € 52.000 voor tijdelijke formatie-uitbreiding beschikbaar stellen
3. Het onder 2 gevraagde jaarlijkse budget te dekken uit de algemene reserve

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 13 juli 2021,

de griffier,

de voorzitter,

mw. H. Khairouni

dhr. R. van Bennekom

## Procedure raadsvoorstel / -besluit

|                          |                           |                                         |
|--------------------------|---------------------------|-----------------------------------------|
|                          |                           | <i>Digitaal beschikbaar bij griffie</i> |
| Onderwerp                | Wegenbeheerplan 2021-2025 | NEE                                     |
| Bijgevoegde stukken      |                           | JA                                      |
| Ter inzage               |                           | NEE                                     |
| Inhoud besluit B&W       |                           |                                         |
| Datum besluit B&W        | 28-04-2021                |                                         |
|                          |                           |                                         |
| In Voorrondes Open Huis  | Bespreken                 |                                         |
| Bijzonderheden           |                           |                                         |
|                          |                           |                                         |
| <i>Gewenste planning</i> |                           |                                         |
| Open Huis                | 01-07-2021                |                                         |
| Raad                     | 13-07-2021                |                                         |
| Uiterste datum Raad      |                           |                                         |
|                          |                           |                                         |
| <i>Agenda Commissie</i>  |                           |                                         |
| Datum bespreking         | 22-06-2021                |                                         |
| Opmerkingen              |                           |                                         |